

Правління Національного банку України

Р І Ш Е Н Н Я

22 серпня 2022 року

Київ

№ 419-рш

Про схвалення Методики розрахунку банками лімітів відкритої валютної позиції

Відповідно до вимог статей 6, 7, 15, 25, 44, 56 Закону України “Про Національний банк України”, Положення про порядок встановлення Національним банком України лімітів відкритої валютної позиції та контроль за їх дотриманням банками, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 12 серпня 2005 року № 290, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2005 року за № 946/11226 (зі змінами), з метою вдосконалення розрахунку лімітів відкритої валютної позиції Правління Національного банку України **вирішило:**

1. Схвалити Методику розрахунку банками лімітів відкритої валютної позиції, що додається.
2. Банки, з якими Національний банк України уклав письмові угоди про вжиття заходів щодо забезпечення дотримання лімітів відкритих валютних позицій або прийняв окремі рішення щодо їх діяльності, здійснюють подальше приведення своєї діяльності до вимог Національного банку України відповідно до встановлених у письмових угодах або окремих рішеннях умов і строків.
3. Банкам з метою уникнення валютних ризиків ужити заходів щодо зміни валюти виконання зобов'язань за кредитами, наданими в іноземній валюті, на національну валюту.
4. Визнати такими, що втратили чинність:
 - 1) постанову Правління Національного банку України від 01 грудня 2015 року № 847 “Про схвалення Методики розрахунку уповноваженими банками лімітів відкритої валютної позиції”;
 - 2) рішення Правління Національного банку України від 26 липня 2016 року № 158-рш “Про внесення змін до Методики розрахунку уповноваженими банками лімітів відкритої валютної позиції”;

3) рішення Правління Національного банку України від 22 грудня 2017 року № 821-рш “Про внесення змін до Методики розрахунку уповноваженими банками лімітів відкритої валютної позиції”;

4) пункти 1, 2 рішення Правління Національного банку України від 05 лютого 2019 року № 103-рш “Про внесення змін до деяких розпорядчих актів Національного банку України”;

5) рішення Правління Національного банку України від 28 грудня 2019 року № 1019-рш “Про внесення змін до Методики розрахунку уповноваженими банками лімітів відкритої валютної позиції”;

6) рішення Правління Національного банку України від 29 липня 2021 року № 362-рш “Про схвалення Змін до Методики розрахунку уповноваженими банками лімітів відкритої валютної позиції”;

7) рішення Правління Національного банку України від 28 серпня 2021 року № 431-рш “Про внесення зміни до Методики розрахунку уповноваженими банками лімітів відкритої валютної позиції”;

8) рішення Правління Національного банку України від 21 липня 2022 року № 360-рш “Про внесення зміни до Методики розрахунку уповноваженими банками лімітів відкритої валютної позиції”;

9) рішення Правління Національного банку України від 29 липня 2022 року № 380-рш “Про внесення зміни до рішення Правління Національного банку України від 21 липня 2022 року № 360-рш”.

5. Департаменту відкритих ринків (Олексій Лупін) довести зміст цього рішення до відома банків України для використання в роботі.

6. Контроль за виконанням цього рішення покласти на заступника Голови Національного банку України Юрія Гелетія.

7. Рішення набирає чинності з 02 вересня 2022 року.

Голова

Кирило ШЕВЧЕНКО

Інд. 40

СХВАЛЕНО
Рішення Правління Національного
банку України
22 серпня 2022 року № 419-рш

Методика розрахунку банками лімітів відкритої валютної позиції

1. Ця Методика розроблена відповідно до вимог Положення про порядок встановлення Національним банком України лімітів відкритої валютної позиції та контроль за їх дотриманням банками, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 12 серпня 2005 року № 290, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2005 року за № 946/11226 (зі змінами), яким установлені порядок визначення лімітів відкритої валютної позиції банку (Л13, Л13-1, Л13-2) та вимога щодо обов'язкового їх дотримання банками.

2. Ліміт загальної відкритої валютної позиції банку [ліміт загальної довгої відкритої валютної позиції банку (Л13-1), ліміт загальної короткої відкритої валютної позиції банку (Л13-2)] розраховується за такою формулою:

$$Л13 (Л13 - 1, Л13 - 2) = \frac{ВПБ}{РК} \cdot 100\%,$$

де Л13 (Л13-1, Л13-2) – ліміт загальної відкритої валютної позиції банку (ліміт загальної довгої відкритої валютної позиції банку, ліміт загальної короткої відкритої валютної позиції банку);

ВПБ – відповідна загальна (довга/коротка) відкрита валютна позиція банку;
РК – регулятивний капітал банку.

3. ВПБ – відповідна загальна (довга/коротка) відкрита валютна позиція банку за балансовими та позабалансовими вимогами і зобов'язаннями банку за всіма іноземними валютами та банківськими металами в гривневому еквіваленті (розрахунок здійснюється за звітну дату), яка визначається як підсумок за всіма іноземними валютами і банківськими металами різниць значень за кожною іноземною валютою та кожним банківським металом суми балансових та позабалансових вимог банку (V_i) і суми балансових та позабалансових зобов'язань банку (Z_i).

4. Різниця значень V_i і Z_i за кожною іноземною валютою та кожним банківським металом визначається окремо.

5. До розрахунку:

1) ліміту загальної довгої відкритої валютної позиції банку береться позитивна різниця значень V_i і Z_i за кожною іноземною валютою та кожним банківським металом;

2) ліміту загальної короткої відкритої валютної позиції банку береться від'ємна різниця значень V_i і Z_i за кожною іноземною валютою і кожним банківським металом;

3) ліміту загальної відкритої валютної позиції банку беруться абсолютні величини (без урахування знака) різниць значень V_i і Z_i за кожною іноземною валютою та кожним банківським металом.

6. V_i – обсяг балансових та позабалансових вимог в i -й іноземній валюті (банківському металі).

V_i дорівнює добутку офіційного курсу гривні до i -ої іноземної валюти або облікової ціни банківського металу на дату балансу та суми залишків в i -й іноземній валюті (банківському металі) за відповідними балансовими та позабалансовими рахунками: суми активних залишків балансових рахунків, що включені до розділів рахунків з 10 “Готівкові кошти” до 37 “Клірингові рахунки, суми до з'ясування та транзитні рахунки” уключно; з 39 “Розрахунки між філіями банку” до 42 “Інвестиції в дочірні компанії” уключно, які зменшуються на суму пасивних залишків контрактивних рахунків зазначених розділів, та суми активних залишків за групами позабалансових рахунків 920 “Валюта та банківські метали до отримання” (крім позабалансових рахунків 9203 “Валюта та банківські метали до отримання за опціонними контрактами, що призначені для обліку хеджування” та 9204 “Валюта та банківські метали до отримання за опціонними контрактами, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки”), 922 “Валюта та банківські метали до отримання за контрактами, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки, розрахунки за якими здійснюються на нетто-основі (без поставки базового активу)” [крім позабалансового рахунку 9224 “Валюта та банківські метали до отримання за опціонними контрактами, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки, розрахунки за якими здійснюються на нетто-основі (без поставки базового активу)”], 930 “Цінні папери до отримання за операціями андеррайтингу”, 932 “Активи до отримання за контрактами, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки, розрахунки за якими здійснюються на нетто-основі (без поставки базового активу)” [крім позабалансового рахунку 9324 “Активи до отримання за опціонними контрактами, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки, розрахунки за якими здійснюються на нетто-основі (без поставки базового активу)”], 935 “Активи до отримання” (крім позабалансових рахунків 9353 “Активи до отримання за опціонними

контрактами, що призначені для обліку хеджування” та 9354 “Активи до отримання за опціонними контрактами, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки”).

7. До показника V_i додатково включається сума еквівалента дельти валютного деривативу, вбудованого в фінансовий інструмент з індексованою вартістю, а також опціонного контракту (як з поставкою базового активу, так і без поставки базового активу) на купівлю/продаж за гривню і-ої іноземної валюти/банківського металу/фінансового інструменту, номінованого в і-й іноземній валюті чи банківському металі (далі – опціонний контракт), якщо зміна вартості вбудованого валютного деривативу/опціонного контракту через зростання/зниження офіційного курсу гривні до і-ої іноземної валюти призводить до зростання/зниження вартості фінансового інструменту з індексованою вартістю/опціонного контракту, що обліковується в активах банку, або зниження/зростання вартості фінансового інструменту з індексованою вартістю/опціонного контракту, що обліковується в пасивах банку.

8. До розрахунку показника V_i включаються залишки в і-й іноземній валюті за такими рахунками з обліку резервів під активні операції (далі – рахунки з обліку резервів): 1419 КА, 1429 КА, 1519 КА, 1529 КА, 1549 КА, 1609 КА, 1839 КА, 1890 КА, 2019 КА, 2029 КА, 2039 КА, 2049 АП, 2069 КА, 2079 КА, 2089 КА, 2109 КА, 2119 КА, 2129 КА, 2139 КА, 2149 АП, 2209 КА, 2219 КА, 2229 КА, 2239 КА, 2249 АП, 2269 КА, 2309 АП, 2319 АП, 2329 АП, 2339 АП, 2349 АП, 2359 АП, 2369 АП, 2379 АП, 2409 АП, 2419 АП, 2429 АП, 2439 АП, 2449 АП, 2609 КА, 2629 КА, 2659 КА, 2890 КА, 3119 КА, 3219 КА, 3569 КА, 3590 КА, 3599 КА.

До розрахунку показника V_i включаються залишки в номіналі і-ої іноземної валюти за рахунками з обліку резервів, перелік яких визначений в абзаці першому пункту 8 цієї Методики, у сумі, яка не є більшою, ніж сума в і-й іноземній валюті станом на 21 липня 2022 року та яка перераховується в гривневому еквіваленті за офіційним курсом Національного банку України на дату розрахунку лімітів валютної позиції.

Виняток становлять суми залишків за рахунками резервів за нарахованими процентними доходами за активними операціями, які під час розрахунку показника V_i не враховуються станом на 21 липня 2022 року, а приймаються в поточному залишку на дату розрахунку лімітів валютної позиції.

9. Z_i – обсяг балансових та позабалансових зобов’язань в і-й іноземній валюті (банківському металі).

Z_i дорівнює добутку офіційного курсу гривні до і-ої іноземної валюти або облікової ціни банківського металу на дату балансу та суми залишків в і-й іноземній валюті (банківському металі) за відповідними балансовими та позабалансовими рахунками: суми пасивних залишків балансових рахунків, що

включені до розділів рахунків з 10 “Готівкові кошти” до 37 “Клірингові рахунки, суми до з’ясування та транзитні рахунки” уключно; з 39 “Розрахунки між філіями банку” до 42 “Інвестиції в дочірні компанії” уключно, які зменшуються на суму активних залишків контрпасивних рахунків зазначених розділів, та суми пасивних залишків за групами позабалансових рахунків 921 “Валюта та банківські метали до відправлення” (крім позабалансових рахунків 9213 “Валюта та банківські метали до відправлення за опціонними контрактами, що призначені для обліку хеджування” та 9214 “Валюта та банківські метали до відправлення за опціонними контрактами, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки”), 923 “Валюта та банківські метали до відправлення за контрактами, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки, розрахунки за якими здійснюються на нетто-основі (без поставки базового активу)” [крім позабалансового рахунку 9234 “Валюта та банківські метали до відправлення за опціонними контрактами, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки, розрахунки за якими здійснюються на нетто-основі (без поставки базового активу)”], 931 “Цінні папери до відправлення за операціями андеррайтингу”, 933 “Активи до відправлення за контрактами, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки, розрахунки за якими здійснюються на нетто-основі (без поставки базового активу)” [крім позабалансового рахунку 9334 “Активи до відправлення за опціонними контрактами, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки, розрахунки за якими здійснюються на нетто-основі (без поставки базового активу)”], 936 “Активи до відправлення” (крім позабалансових рахунків 9363 “Активи до відправлення за опціонними контрактами, що призначені для обліку хеджування” та 9364 “Активи до відправлення за опціонними контрактами, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки”).

10. До показника Z_i додатково включається сума еквівалента дельти валютного деривативу, вбудованого в фінансовий інструмент з індексованою вартістю, а також опціонного контракту, якщо зміна вартості вбудованого валютного деривативу/опціонного контракту через зростання/зниження офіційного курсу гривні до і-ої іноземної валюти призводить до зниження/зростання вартості фінансового інструменту з індексованою вартістю/опціонного контракту, що обліковується в активах банку, або зростання/зниження вартості фінансового інструменту з індексованою вартістю/опціонного контракту, що обліковується в пасивах банку.

11. РК – регулятивний капітал банку розраховується відповідно до Методики розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків в Україні, схваленої рішенням Правління Національного банку України від 15 грудня 2017 року № 803-рш (зі змінами).

12. Еквівалент дельти валютного деривативу, вбудованого в фінансовий інструмент з індексованою вартістю, в одиницях національної валюти розраховується як добуток дельти валютного деривативу, кількості одиниць і-ої іноземної валюти згідно з умовами валютного деривативу та офіційного курсу гривні до і-ої іноземної валюти на дату балансу.

13. Дельта валютного деривативу, вбудованого в фінансовий інструмент з індексованою вартістю, розраховується таким чином:

1) для фінансових інструментів з індексованою вартістю, у які вбудовано валютний форвард, дельта валютного деривативу дорівнює одиниці;

2) для облігацій внутрішньої державної позики України з індексованою вартістю, у які вбудовано валютний опціон, – відповідно до Порядку оцінки за справедливою вартістю цінних паперів резидентів, що перебувають у власності Національного банку України або приймаються ним як забезпечення виконання зобов'язань, схваленого постановою Правління Національного банку України від 26 жовтня 2015 року № 732 (зі змінами).

Розрахунок у календарний місяць, що передує місяцю погашення облігацій внутрішньої державної позики України з індексованою вартістю, здійснюється з урахуванням додаткового коефіцієнта застосування дельти.

Додатковий коефіцієнт застосування дельти розраховується за такою формулою:

$$\frac{[N - k]}{N},$$

де k – кількість днів від початку такого календарного місяця до дати розрахунку (включаючи дату розрахунку);

N – загальна кількість днів у такому календарному місяці.

14. Для інших фінансових інструментів з індексованою вартістю, у які вбудовано валютний дериватив, та опціонних контрактів еквівалент дельти валютного деривативу/опціонного контракту в одиницях національної валюти розраховується за такою формулою:

$$\frac{C_B(K + 1\%) - C_B(K - 1\%)}{2 \cdot 0,01},$$

де $C_B(K+1\%)$ – справедлива вартість фінансового інструменту з індексованою вартістю/опціонного контракту розрахована на дату балансу для курсу гривні до і-ої іноземної валюти, що є на 1% вищим за офіційний курс гривні до і-ої іноземної валюти на дату балансу;

Св (К-1%) – справедлива вартість фінансового інструменту з індексованою вартістю/опціонного контракту розрахована на дату балансу для курсу гривні до і-ої іноземної валюти, що є на 1% нижчим за офіційний курс гривні до і-ої іноземної валюти на дату балансу.

15. Банк може для цілей розрахунку еквівалента дельти опціонних контрактів за всіма укладеними опціонними контрактами вважати еквівалент дельти опціонного контракту рівним справедливій вартості базового активу на дату балансу, якщо банк за всіма укладеними опціонними контрактами має лише право, але не обов'язок, купівлі/продажу за гривню базового активу, номінованого в іноземній валюті або банківському металі.